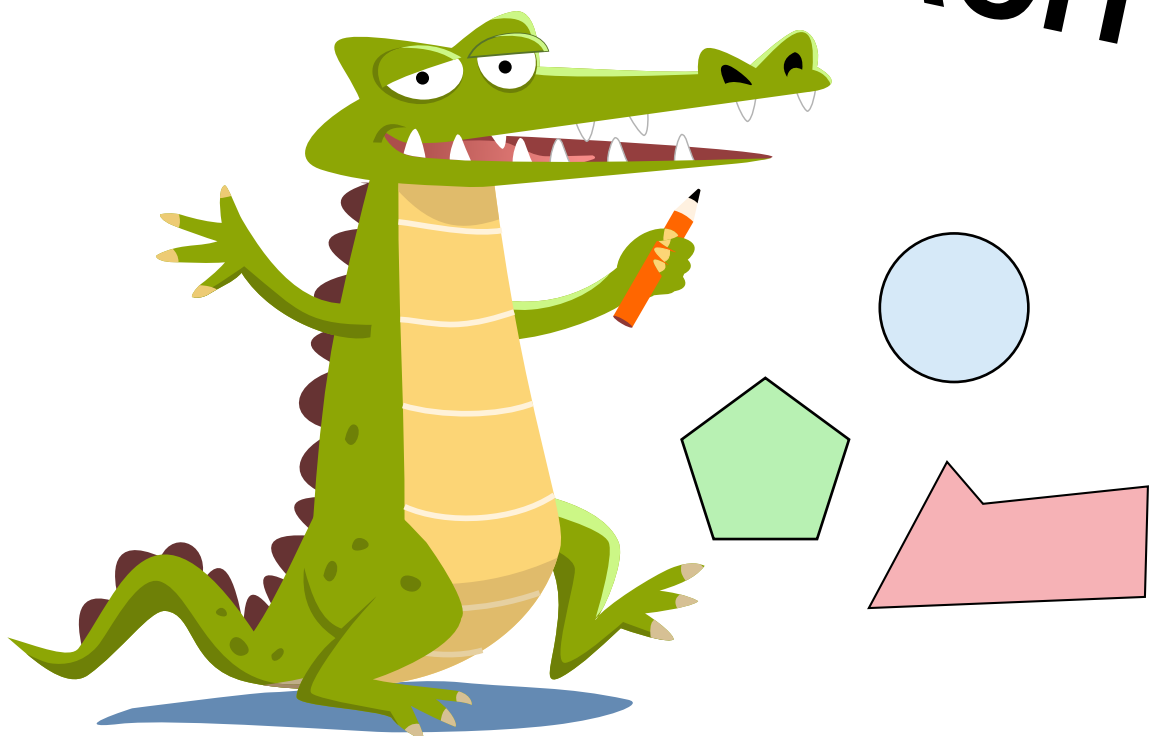

Matte+

Träna mera

FACIT

Omkrets 2

Månhörningar

Cirklar

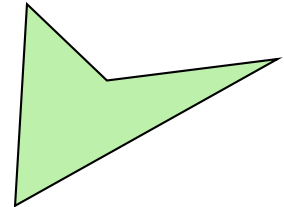
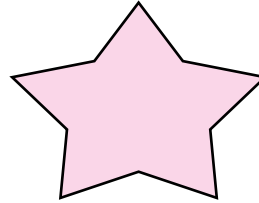
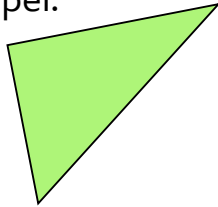
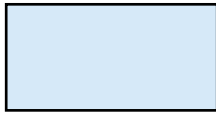
Namn: .....

Upphovsrätten till materialet tillhör Skolplus AB och respektive upphovsman. Materialet kan användas i den egna interna verksamheten under förutsättning att man har en licens för Skolplus. Se vår webbsida skolplus.se för priser. Materialet får ej spridas vidare på till exempel internet.

Räkna ut omkretsen på månghörningar

En **månghörning** kan se ut på olika sätt.
Här är några exempel:

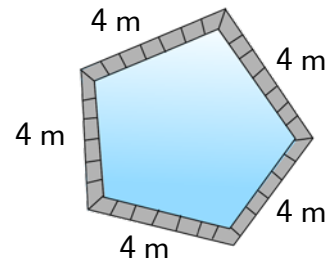
Ett annat ord för månghörning är **polygon**.

Omkretsen är hur långt det är runt en figur. Det räknar du ut genom att addera längderna på figurens sidor.

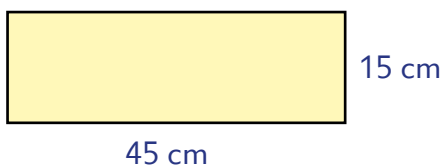
Exempel: Om en myra går ett varv runt badbassängen till höger så går den:

$$4\text{ m} + 4\text{ m} + 4\text{ m} + 4\text{ m} + 4\text{ m} = 20\text{ m}$$

Omkretsen är 20 m.

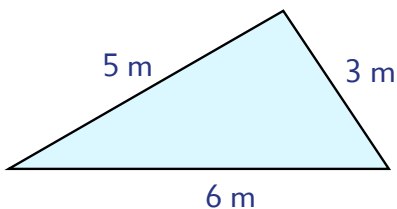

Räkna ut omkretsen. Skriv hur du har räknat.
Använd de angivna måtten och kom ihåg att ange rätt enhet i svaret (cm/m/km).

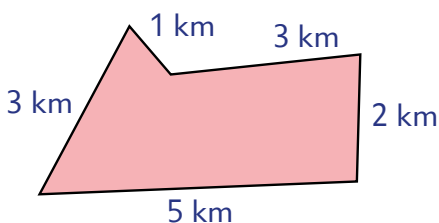
Uträkning: $15 + 45 + 15 + 45 = 120$

Omkretsen = 120 cm

Uträkning: $5 + 3 + 6 = 14$

Omkretsen = 14 m

Uträkning: $3 + 1 + 3 + 2 + 5 = 14$

Omkretsen = 14 km

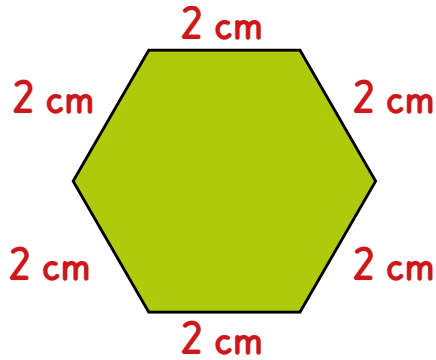

Omkrets 2 • månghörningar, mät och räkna ut

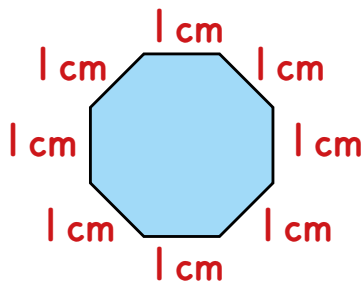
Mät med en linjal och skriv måtten vid figurens sidor.
Räkna ut omkretsen.

Kom ihåg att skriva enhet (cm).

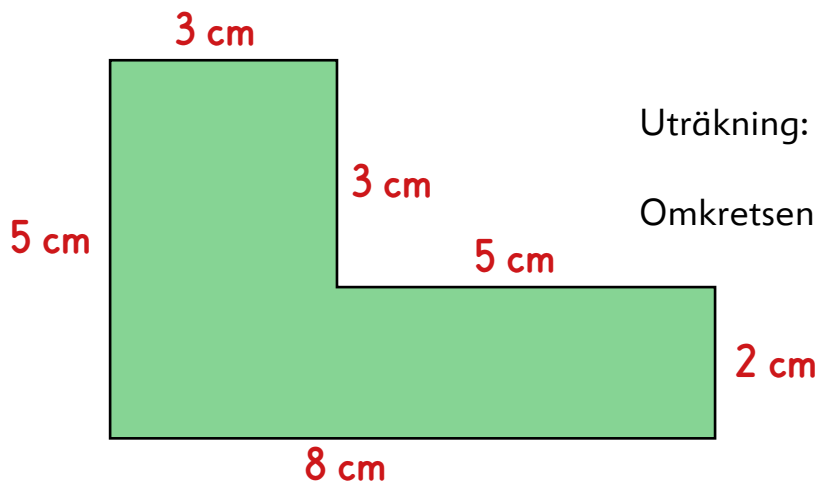
Uträkning: $2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 12$ .....

Omkretsen = 12 cm.....

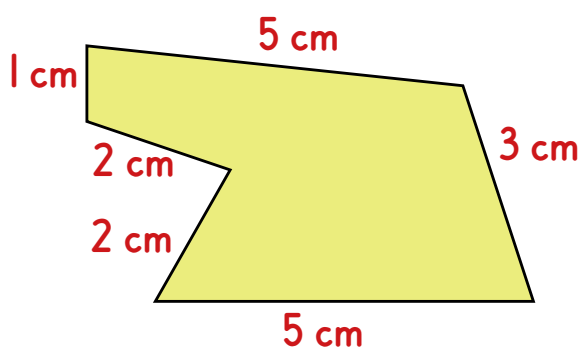
Uträkning: $1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 8$ .....

Omkretsen = 8 cm.....

Uträkning: $5 + 3 + 3 + 5 + 2 + 8 = 26$ .....

Omkretsen = 26 cm.....

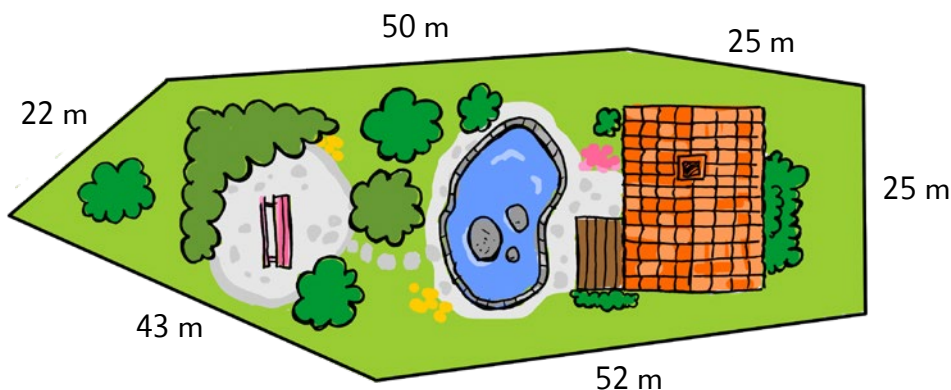

Uträkning: $2 + 2 + 1 + 5 + 3 + 5 = 18$ .....

Omkretsen = 18 cm.....

Albert och Stina ska sätta staket runt sin tomt.
Här ser du en ritning på tomten.

Räkna ut hur långt staketet blir. De vill ha en öppning
på 2 meter, så att man kan gå in till huset.

Uträkning: $22 + 50 + 25 + 25 + 52 + 43 - 2 = 215$

Svar: 215 m

Albert och Stina ska ha två rader med vågräta brädor
längs hela staketet. Brädorna kostar 10 kr per meter.
Hur mycket får de betala för sina brädor?

Uträkning: $10 \cdot 215 \cdot 2 = 4300$

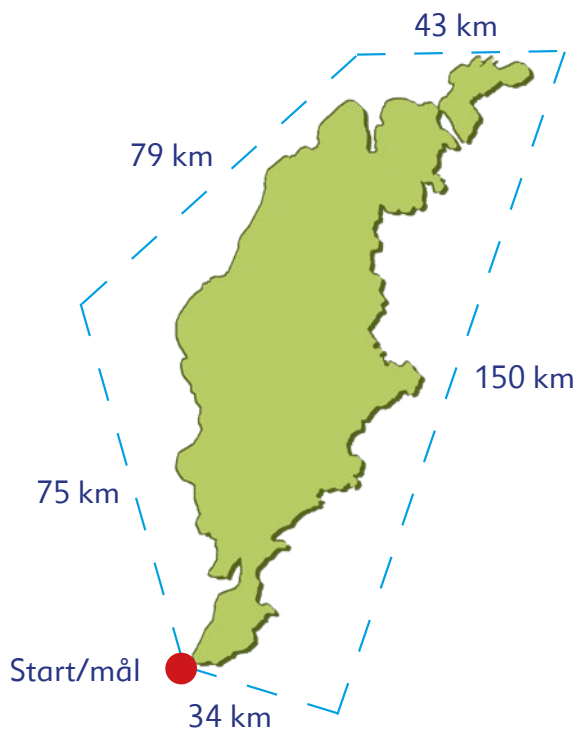
Svar: 4300 kr

Familjen Olsson ska segla ett varv runt Gotland på sin semester. De har markerat sin planerade färdväg på en karta.

Hur långt ska familjen segla?

Uträkning: $75 + 79 + 43 + 150 + 34 = 381$

Svar: **381 km**

★ Extra klurig uppgift:

På havet brukar man räkna avstånd i sjömil.
Hur många sjömil ska familjen Olsson segla?
Avrunda svaret till ett heltal.

1 sjömil = 1,852 km

Använd miniräknare.

Uträkning: $\frac{381}{1,852} = 205,7$

Svar: **206 sjömil**

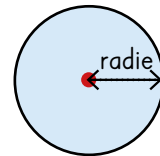
Räkna ut omkretsen på cirklar

För att räkna ut omkretsen på en cirkel använder du en formel:

Omkretsen = $2 \cdot \pi \cdot r$

π (pi) $\approx$ 3,14

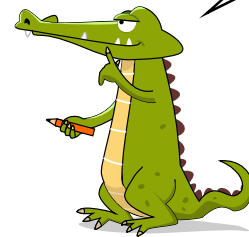
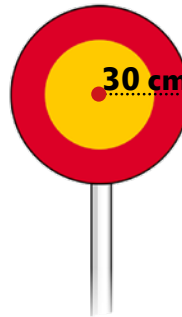
r = radien   **Radien** är sträckan från cirkelns mittpunkt ut till kanten.

Exempel:

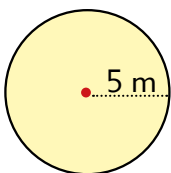
En skylt har en radie på 30 cm.

Skyltens omkrets är då:
 $2 \cdot 3,14 \cdot 30 = 188,4$ cm

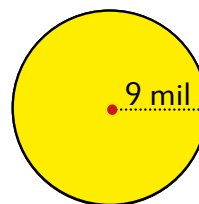
Aha! Omkretsen är 2 gånger 3,14 gånger 30.

Räkna ut omkretsen på cirklarna. Använd de angivna måtten. Räkna gärna på en miniräknare. Avrunda svaret till en decimal.

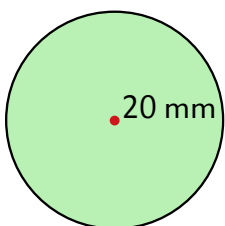
Uträkning: $2 \cdot 3,14 \cdot 5 = 31,4$

Omkretsen = 31,4 m

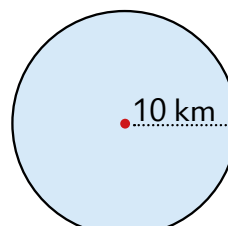
Uträkning: $2 \cdot 3,14 \cdot 9 = 56,52$

Omkretsen = 56,5 mil

Uträkning: $2 \cdot 3,14 \cdot 20 = 125,6$

Omkretsen = 125,6 mm

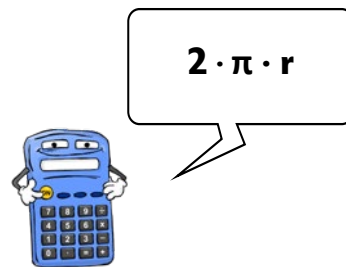
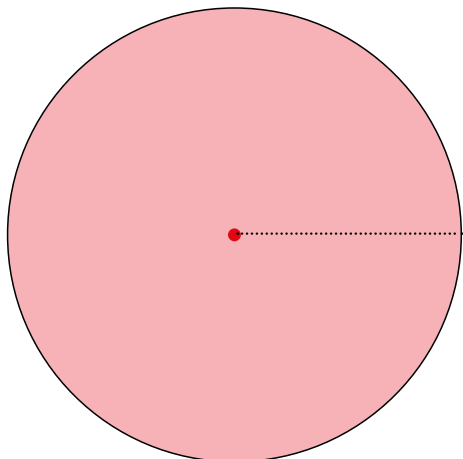

Uträkning: $2 \cdot 3,14 \cdot 10 = 62,8$

Omkretsen = 62,8 km

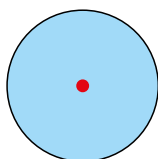
Mät med linjal och räkna ut omkretsen.
Avrunda svaret till en decimal.

Radie: **3 cm** .....

Uträkning: **$2 \cdot 3,14 \cdot 3 = 18,84$** .....

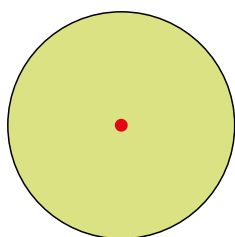
Omkretsen = **18,8 cm** .....

Radie: **1 cm** .....

Uträkning: **$2 \cdot 3,14 \cdot 1 = 6,28$** .....

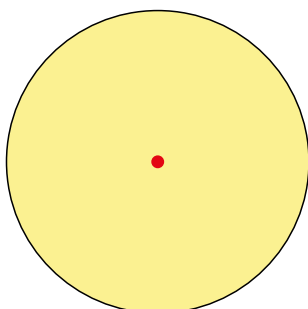
Omkretsen = **6,3 cm** .....

Radie: **1,5 cm** .....

Uträkning: **$2 \cdot 3,14 \cdot 1,5 = 9,42$** .....

Omkretsen = **9,4 cm** .....

Radie: **2 cm** .....

Uträkning: **$2 \cdot 3,14 \cdot 2 = 12,56$** .....

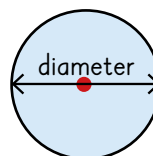
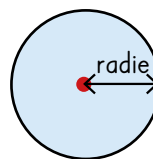
Omkretsen = **12,6 cm** .....

Radie och diameter

Du vet redan att sträckan från cirkelns mittpunkt ut till kanten kallas för **radie**.

Diameter är sträckan från kant till kant genom mittpunkten på cirkeln. Diametern är alltid dubbelt så lång som radien.

Rikard har en rund pool i sin trädgård.

Diametern är 4 meter. Hur stor är poolens omkrets? Avrunda svaret till en decimal.

Diameter: **4 m**.....

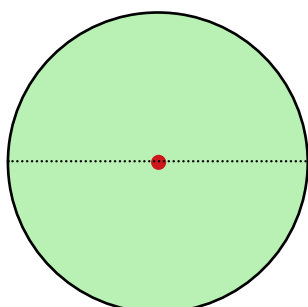
Radie: **2 m**.....

Uträkning: **$2 \cdot 3,14 \cdot 2 = 12,56$** .....

Omkretsen = **12,6 m**.....

Maria tävlar i släggkastning. För att träna mer ska hon bygga en släggkastningsring i sin stora trädgård.

Ringens diameter ska vara 214 cm. Hur stor blir ringens omkrets? Avrunda svaret till ett heltal.

Diameter: **214 cm**.....

Radie: **107 cm**.....

Uträkning: **$2 \cdot 3,14 \cdot 107 = 671,96$** .....

Omkretsen = **672 cm**.....